

Informe de la sessió Salt
21 d'octubre de 2019

#SOMNIA

PROCÉS PARTICIPATIU XARXA ÒMNIA

CONTINGUT

1. PRESENTACIÓ DEL PROCÉS	2
2. OBJECTIUS GENERALS DEL PROCÉS.....	3
3. EIXOS DEL DEBAT.....	3
4. DESENVOLUPAMENT DE LA SESSIÓ	4
5. PARTICIPANTS	4
6. CONCLUSIONS DEL DEBAT	6
7. RECURS DE PROPOSTES	8
8. AVALUACIÓ DE LA SESSIÓ	11
9. FOTOGRAFIES DE LA SESSIÓ.....	13

Dia: 21 d'octubre de 2019

Hora: 10:00 a 12:30

Lloc: Hotel d'Entitats Salt - Les Bernardes– Carrer de Sant Dionís, 42, 17190 Salt, Girona

La dinamització i l'elaboració de l'informe de seguiment és a càrrec de la Fundació Ferrer i Guàrdia.

1. PRESENTACIÓ DEL PROCÉS

La “Xarxa Òmnia” és un programa universal d'intervenció social, que utilitzant com a instrument les eines TIC, cerca millorar i afavorir, tant individual com col·lectivament, la inclusió i la vinculació de les persones a la comunitat.

Els objectius del programa Òmnia són: enfortir l'autonomia de les persones mitjançant l'ús de les TIC, desenvolupant les seves capacitats; afavorir la seva vinculació a la comunitat; i potenciar la seva inclusió social, millorant la seva ocupabilitat.

Aquest programa té una xarxa formada per 113 punts, que són espais amb personal dinamitzador, en els que les persones i entitats de l'entorn del punt poden fer ús de la tecnologia per a crear vincle, coneixement i experiències de relació. Mitjançant projectes que usen les TIC com a eina per a lluitar contra la exclusió social, els Punts Òmnia són espais de socialització i de trobada.

Aquest any 2019 es compleixen 20 anys del programa Òmnia i en aquest temps ha aconseguit consolidar-se i esdevenir un referent en els territoris on està ubicat. Al llarg d'aquests anys la societat i els barris han canviat les formes d'encarar els nous reptes socials: el protagonisme de la ciutadania en la millora dels barris s'ha convertit en un element imprescindible.

El programa Òmnia no ha estat aliè a aquests canvis i, per la seva proximitat a l'entorn, ha estat un observador privilegiat de la transformació dels barris.

Els diferents actors que han participat al programa Òmnia al llarg d'aquests anys han estat una peça fonamental pel seu correcte funcionament i, sobretot, per la seva permanència en el temps.

El factor d'exclusió provocat pel coneixement digital insuficient pot afectar diverses persones i grups. Aquesta realitat fa que a Òmnia hi hagi una àmplia diversitat d'usuaris amb situacions i de procedència diferents, i aquests han de ser part activa del programa. L'espai Òmnia disminueix les diferències i n'afavoreix la normalització.

Volem aturar-nos per reflexionar al voltant del que el programa i els Punts Òmnia han treballat al llarg d'aquests anys i quins canvis han produït en les persones i els territoris, en definitiva, quin impacte han tingut.

A la vegada, volem també construir l'Òmnia del futur, adaptat a la nova realitat social i a l'evolució de les TIC, un Òmnia 4.0.

Per aconseguir-ho s'impulsarà, en col·laboració amb la Direcció General de Participació Ciutadana, un procés participatiu en el que tots els agents interessats: entitats gestores dels punts, personal dinamitzador, entitats i associacions del

teixit social al voltant dels Punts Òmnia, els usuaris i les administracions vinculades al programa puguin reflexionar sobre el seu futur.

Hi ha projectades un total de 23 sessions territorialment distribuïdes que s'inicien l'11 de juliol i finalitzen el 29 d'octubre. En aquest període però, també es dinamitzarà el procés virtual a través de la plataforma participa.gencat.cat, per recollir aportacions en línia i es facilitarà un kit per al desenvolupament de sessions autogestionades.

2. OBJECTIUS GENERALS DEL PROCÉS

- Adaptar el programa Òmnia a la nova realitat social i al nou entorn tecnològic. Per a això, aspirem a fer una diagnosi compartida amb tots aquells que formeu part del programa.
- Adquirir aprenentatges per a aplicar a altres polítiques públiques de caràcter transversal.

3. EIXOS DEL DEBAT

El procés participatiu s'estructura al voltant de 4 grans eixos temàtics per donar resposta als objectius plantejats.

- **Línies de treball del programa Òmnia.** Per aconseguir els objectius del programa Òmnia, fins ara era clau potenciar l'aprenentatge, la inserció social i l'ús comunitari. Entenen que la correlació de les tres línies afavoria la inclusió social.
- **Rols dels actors del Programa Òmnia.** Definir els rols dels actors més implicats en el programa: dinamitzadors/es, entitats gestores, Administració Pública, usuaris, i treballar per l'apoderament de la ciutadania.
- **Metodologia d'intervenció comunitària i treball en xarxa.** La "Xarxa Òmnia" és un programa preventiu, socioeducatiu, comunitari i de suport a col·lectius amb major risc de vulnerabilitat. Per assolir aquests objectius el programa Òmnia utilitza la metodologia de la intervenció comunitària que, a través de la participació, el treball en xarxa i la transformació social busca la millora de la qualitat de vida de les persones i la construcció d'uns barris més acollidors i habitables. Com ha de relacionar-se el Punt Òmnia amb el seu entorn?
- **Lluitar contra l'exclusió social a través de l'ús de les TIC.** El programa defineix les TIC com instrument per assolir una millor inclusió i les posa a disposició de les persones. Òmnia és un programa social que utilitza les TIC, però en sí mateixes no són finalistes. Després de 20 anys es referma aquest objectiu? Cal reorientar-lo? Les TIC milloren la vida de les persones? El binomi tècnic social marcarà l'èxit del futur?

4. DESENVOLUPAMENT DE LA SESSIÓ

La sessió participativa compta amb la següent estructura:

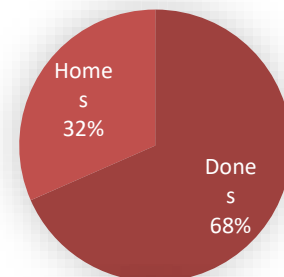
- **Benvinguda** (10 minuts). A càrrec del Sra. Laura Marino Avella, tècnica de la Generalitat de Catalunya i una de les responsables de la Xarxa Òmnia.
- **Treball en grups** (120 minuts). Espai de debat per grups (participants i professionals) on es reflexiona sobre els quatre eixos de debat del procés participatiu en clau de futur i construcció de propostes col·lectives.
- **Plenari i cloenda** (10 minuts). Posada en comú entre els dos grups (participants i professionals) de les aportacions realitzades sobre els diferents eixos de debat del programa Òmnia. I cloenda de la sessió de treball.
- **Avaluació** (10 minuts). Valoració de la sessió participativa de manera individual mitjançant un qüestionari.

El debat està distribuït en dos espais (un espai per participants dels PO i un altre per tècnics/ques i dinamitzadors/es) i en cadascun dels espais es debat sobre els diferents eixos: les línies de treball, el rol dels agents, el treball en xarxa i la metodologia d'intervenció comunitària, i el binomi TIC-social. La dinàmica s'adapta al perfil de cadascun dels dos grups de debat, amb preguntes i dinàmiques que fomenten la reflexió i el debat. Finalment, en la posada en comú, és la persona dinamitzadora de la sessió la que exposa davant la resta de participants, quines han sigut les conclusions i aportacions realitzades en l'espai de debat on ha estat present.

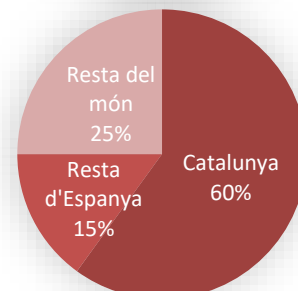
5. PARTICIPANTS

La sessió va comptar amb l'assistència de 20 persones, representants de diferents perfils d'agents implicats en la Xarxa Òmnia; usuàries, dinamitzadores, representants d'entitats vinculades als Punts Òmnia i altres agents. Aquesta diversitat de perfils de participants es visualitza en les propostes recollides.

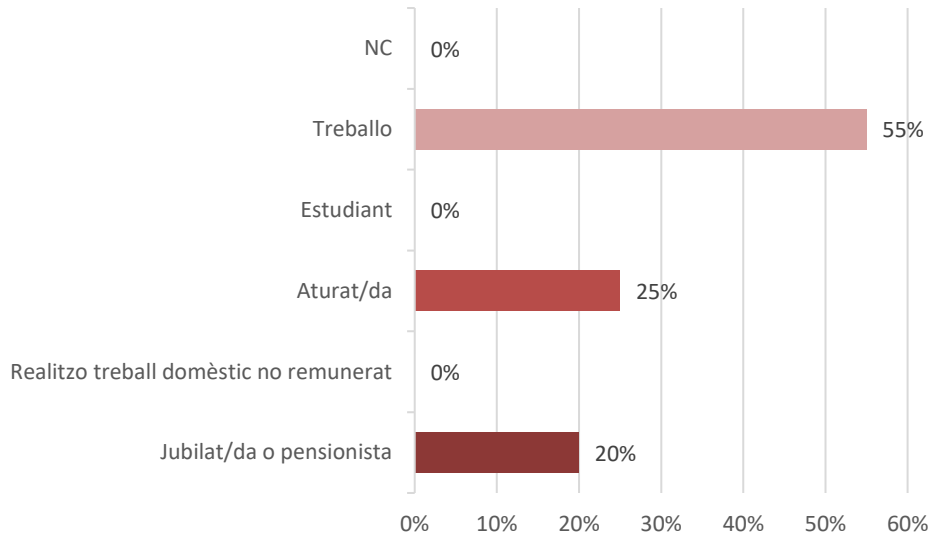
El 68% de les persones assistents són dones i el 32% són homes.

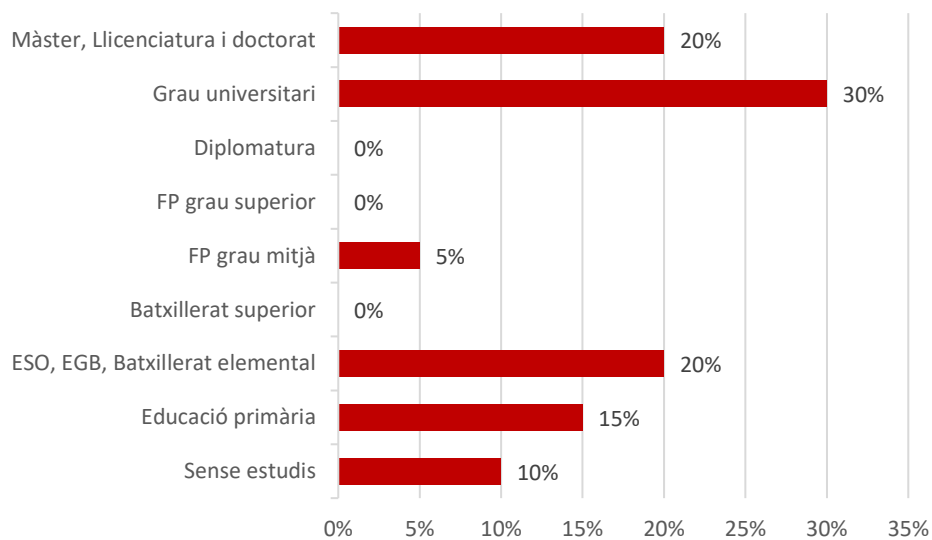
En relació al lloc de naixement de les persones participants a la sessió de treball, la majoria (60%) han nascut a Catalunya, el 25% ha nascut a la resta del món i el 25% ha nascut a la resta d'Espanya.

En quant a la situació laboral dels i les participants, 55% d'aquestes treballa actualment, el 20% està jubilada o és pensionista, i el 25% està aturat/da.

En relació al nivell formatiu del grup de participants, el 50% té una titulació universitària, el 5% una formació professional o batxillerat i el 45% l'ESO, educació primària o sense estudis.

6. CONCLUSIONS DEL DEBAT

a. Línies de treball del programa Òmnia

Les propostes dels i les participants s'han agrupat en quatre grans línies de treball: aprenentatge, ocupabilitat, acció comunitària i noves línies de treball. Pel que fa a l'**aprenentatge** les propostes fan referència a formacions com mantenir els cursos d'alfabetització digital, atès que són una demanda a cobrir. També es proposa prioritzar les formacions a través de telèfons intel·ligents, tablets i altres plataformes, l'ús d'aquests dispositius està més estès que l'ús d'ordinadors i les seves capacitats van en augment, per tant aquestes formacions s'han de prioritzar, també es proposa realitzar formacions a través d'altres plataformes com SmartTV o aspiradores autònomes. Més concretament es proposa oferir més formació en xarxes com el WhatsApp, les videotrucades.

Una altra proposta és connectar els usos dels ordinadors i telèfons intel·ligents, l'ús d'ordinadors es focalitza a tasques més complexes i l'ús dels telèfons a tasques més simples, es considera important realitzar formacions que ajudin a connectar els diversos usos. Es proposa realitzar càpsules formatives, formacions de curta durada sobre aspectes específics que dotin el programa de formació d'un caràcter flexible. Es considera també que les formacions virtuals han de comptar amb un suport presencial, atès que depenent del perfil de l'alumnat el suport presencial és imprescindible. Paral·lelament es proposa realitzar tallers de memòria a partir de l'ús de les TIC i oferir acreditacions ACTIC al Punt Òmnia.

En relació a la formació, també es proposa oferir cursos de llengües estrangeres, com l'anglès o francès, vinculats a les TIC. I d'altres formacions més específiques per a la vida quotidiana, tals com aprendre a usar app d'entitats bancàries i altres tràmits. També es proposa oferir formacions per practicar l'escriptura en teclat.

En quant a l'**ocupabilitat**, des del grup de participants es valora positivament l'aprenentatge adquirit al Punt Òmnia, sobretot en la creació de CV, la recerca de feina i l'accés als portals en xarxa. En aquesta línia es proposa oferir més formació orientada a la creació de projectes comercials propis.

En referència a l'**acció comunitària** es proposa diversificar el perfil dels i les usuàries, per exemple estudiants virtuals i persones amb més coneixements TIC que vulguin aprofundir en determinats temes. La bretxa digital també és un tema de debat, es proposa reduir la bretxa digital entre infants i joves, realitzant activitats dirigides a persones joves per incrementar els coneixements TIC i reduir d'aquesta manera la bretxa digital.

Per últim en referència a les **noves línies de treball** es proposa incloure innovacions i projectes innovadors, és a dir, seguir la tendència adoptada d'impulsar projectes innovadors com per exemple les impressores 3D. També es proposa realitzar formacions sobre la compra online i els seus riscos i potencialitats.

En relació als **recursos** dels Punts Òmnia, hi ha cert dissens en quant a l'ús de programari lliure als Punts Òmnia. Algunes persones participants ho consideren un aspecte negatiu, ja que no poden continuar o seguir practicant les tasques a casa seva, on tenen Windows.

b. Rol dels actors del programa Òmnia

Es proposa que l'**administració pública** incrementi els recursos dels Punts Òmnia i que ofereixi acreditacions o títols amb les formacions realitzades.

Es proposa que els i les **dinamitzadores** rebin més formacions i es puguin especialitzar més. També es proposa que els i les dinamitzadores realitzin sortides amb el grup d'usuàries per tal de treballar diverses competències i coneixements, amb les mateixes finalitats es proposa que els i les dinamitzadors organitzin concursos amb el grup d'usuàries i usuàries.

Pel que fa als i les **participants** es proposa mantenir els grups en línies formatives, d'aquesta manera aquells grups d'usuàries que assoleixin una bona dinàmica de grup no es disgreguin en futures formacions. Es proposa fomentar l'assistència a les formacions expedint títols; així com aplicant sistemes de penalització davant la no assistència. I per últim es proposa augmentar la participació dels i les usuàries i fomentar que realitzin propostes en la programació participativa, aquesta proposta s'adreça principalment aquelles usuàries que assoleixen un nivell bàsic.

c. Metodologia d'intervenció comunitària i treball en xarxa

Es recullen diverses propostes que s'han agrupat en quatre temàtiques: treball en xarxa intern, treball en xarxa extern, difusió i cessió d'espais. Pel que fa al **treball en xarxa intern** es proposa oferir formació continuada als dinamitzadors dels Punts Òmnia, aquestes sessions haurien de ser descentralitzades i enfocades també a fomentar el treball en xarxa dins la Xarxa Òmnia. En aquesta línia es proposa fomentar el treball en xarxa entre els diferents Punts Òmnia, a partir del recolzament mutu, la potenciació de la intercomunicació i compartir coneixements i experiències.

En referència al **treball en xarxa extern**, es proposa fomentar l'acompanyament en les derivacions, apoderant a les persones derivades per tal que siguin proactives en la derivació i no passives, és a dir que no donin per descomptat que l'organització derivada realitzarà totes les tasques per ells o elles. També es proposa augmentar les hores dedicades a les gestions internes orientades al treball en xarxa amb els agents del territori. En aquesta línia, es proposa generar més connexions amb altres agents i recursos del territori, especialment amb l'escola d'adults.

Es proposa donar a conèixer els Punts Òmnia pel que fa a la **difusió**. Es considera que els Punts Òmnia no sempre són referents al territori o són recursos desconeguts per part dels potencials beneficiaris, per tant la proposta s'enfoca a donar a conèixer la Xarxa Òmnia al territori i a altres agents.

Per últim, en referència a la cessió d'espais, es proposa digitalitzar i simplificar la cessió d'espais a altres organismes, per tal de reduir el temps de gestió.

d. Binomi TIC-Social

Es proposa que els Punts Òmnia esdevinguin espais de confiança, és a dir, espais que suposin un recurs que ajuda als i les usuàries a recobrar la confiança en si mateixos a partir de tallers i formacions. També es considera important que es mantinguin els dos principals perfils d'usuàries: aquelles persones que fan un ús sostingut de l'espai i els recursos indiferentment dels recursos que s'ofereixin i aquelles persones que fan un ús puntual lligat al recurs que s'ofereix. Es reconeix que ambdós perfils són essencials per als Punts Òmnia.

Es reflexiona sobre l'impacte de les TIC i els Punts Òmnia a la vida de les participants i es comenta que gràcies als Punts Òmnia algunes participants poden combatre la bretxa digital i accedir a Internet i dispositius tecnològics. També es posa en valor la tasca en quant a la inserció sociolaboral.

En relació a la comunicació, es proposa fomentar més les eines TIC com recursos per millorar la comunicació entre diferents comunitats com veïns/veïnes, famílies de l'escola, família-professorat, família a un altre país, etc.

I, per últim, es proposa fomentar l'aspecte més social i relacional dels Punts Òmnia, i posar en valor l'espai com a punt de trobada, on vincular-se al territori, conèixer gent i establir lligams amb les veïnes del barri.

7. RECURS DE PROPOSTES

A continuació s'exposa el recull de les propostes generades en la sessió participativa a Salt, en format de graella i categoritzades segons els quatre eixos de debat que configuren el procés participatiu i la temàtica en la qual s'engloben.

LÍNIES DE TREBALL DEL PROGRAMA ÒMNIA			
LÍNIES DE TREBALL	AGRUPACIÓ PROPOSTES	PROPOSTES	OBSERVACIONS
APRENTATGE	Formacions	Mantenir els cursos d'alfabetització digital	Els cursos d'alfabetització digital segueixen sent una demanda a cobrir.
		Prioritzar les formacions a través de telèfons intel·ligents i altres plataformes	L'ús de telèfons intel·ligents està més estès que l'ús d'ordinadors i les capacitats dels primers van en augment, és per tant que han de prioritzar-se. També és important realitzar formacions a través d'altres plataformes tecnològiques (SmartTV, aspiradores autònomes). Més concretament es proposa oferir més formació en xarxes com el WhatsApp, les videotrucades.
		Connectar usos d'ordinadors i telèfons intel·ligents	Els ordinadors s'utilitzen per tasques més complexes i els telèfons per tasques més simples, és important connectar les formacions amb ambdues plataformes.
		Tallers de memòria amb ús de TIC	Oferir tallers de memòria a partir de l'ús de les TIC
		Formació en llengües estrangeres	Oferir cursos de llengües estrangeres, com anglès o francès, vinculats a les TIC
		Formació per tràmits administratius	Oferir formacions més específiques per la vida quotidiana, tals com aprendre a usar app d'entitats bancàries i altres tràmits.

		Oferir formacions per practicar l'escriptura en teclat	Oferir formacions per practicar l'escriptura en teclat
	Estratègies metodològiques	Realitzar formacions virtuals amb suport presencial	Depenent del perfil de l'alumnat el suport presencial és imprescindible també en les formacions virtuals, per tant oferir aquest recurs conjuntament amb les formacions virtuals.
		Realitzar càpsules formatives	Formacions de curta durada sobre aspectes específics que doten el programa de formació d'un caràcter flexible.
		Oferir acreditacions ACTIC	Oferir acreditacions ACTIC
OCUPABILITAT	Emprenedoria	Oferir més formació encaminada a la creació de projectes comercials propis	Oferir més formació encaminada a la creació de projectes comercials propis
ACCIÓ COMUNITÀRIA	Perfils usuaris	Diversificació de perfils d'usuaris/es	Diversificar els perfils que assisteixen als Punts Òmnia, per exemple: estudiants virtuals, persones amb més coneixements
	Bretxa digital	Reduir bretxa digital entre infants i joves	Realitzar activitats dirigides a persones joves per incrementar els coneixements en TIC i reduir la bretxa digital.
NOVES LÍNIES DE TREBALL	Innovació	Incloure innovacions i projectes innovadors	Seguir tendència adoptada d'impulsar projectes innovadors com per exemple les impressores 3D.
		Formacions sobre compra digital	Realitzar

ROLS DELS ACTORS DEL PROGRAMA ÒMNIA

ACTORS	AGRUPACIÓ PROPOSTES	PROPOSTA	OBSERVACIONS
Administració pública (Generalitat), i altres departaments	Recursos	Augmentar els recursos dels Punts Òmnia	Augmentar els recursos dels Punts Òmnia
	Acreditacions	Oferir acreditacions/títols amb les formacions	Expedir acreditacions o títols amb les formacions finalitzades.
Dinamitzadors/es	Formacions	Oferir més formacions als i les dinamitzadores	Oferir més formacions als i les dinamitzadores i més especialització.
	Activitats	Organitzar sortides amb el grup d'usuaris i usuàries	Organitzar sortides i treballar diverses competències i coneixements a partir de les sortides.
		Organitzar concursos amb el grup d'usuaris i usuàries	Organitzar concursos per treballar diverses competències i coneixements.
Participants	Cohesió de grup	Mantenir els grups en línies formatives	Mantenir aquells grups d'usuaris/es que assoleixen una bona dinàmica de grup en futures formacions i per tant no disgregar-lo.
		Fomentar assistència dels i les participants	Fomentar l'assistència dels i les usuàries a partir de l'expedició de títols; així com aplicant sistemes de penalització davant la no assistència
	Participació	Augmentar la participació i propostes en la programació formativa	Per aquells usuaris i usuàries que assoleixen un nivell bàsic fomentar la seva participació en el disseny de la programació o formacions concretes.

METODOLOGIA D'INTERVENCIÓ COMUNITÀRIA I TREBALL EN XARXA		
AGRUPACIÓ PROPOSTES	PROPOSTES	OBSERVACIONS
Treball en xarxa intern	Oferir formació continuada entre els dinamitzadors dels Punts Òmnia	Sessions formatives i formació continuada a grups de dinamitzadors i dinamitzadores dels Punts Òmnia. Formacions descentralitzades.
	Treball en xarxa entre els diferents Punts Òmnia	En quant al treball en xarxa entre els diferents Punts Òmnia, es proposa oferir-se recolzament, potenciar la intercomunicació i compartir coneixements i experiències.
Treball en xarxa extern	Acompanyament en les derivacions	Fomentar l'acompanyament en les derivacions entre agents. Apoderar també a les persones derivades per tal que assumeixin un rol actiu i no passiu: " <i>m'han dit que aquí [Punt Òmnia] em faríeu un CV</i> ".
	Augmentar les hores de gestions internes enfocades al treball en xarxa	Augmentar hores de gestió interna dels i les dinamitzadores per augmentar el treball en xarxa amb els agents del territori.
	Generar més connexions amb altres agents i recursos del territori, especialment amb l'escola d'adults	Generar més connexions amb altres agents i recursos del territori, especialment amb l'escola d'adults
Difusió	Donar a conèixer els Punts Òmnia	Els Punts Òmnia no sempre són referents al territori o són recursos desconeguts per part de potencials beneficiaris, donar a conèixer la Xarxa Òmnia al territori i altres agents.
Cessió d'espais	Digitalitzar i simplificar la cessió d'espais	Digitalitzar i simplificar la cessió d'espais a altres organismes per tal de reduir el temps de gestió.

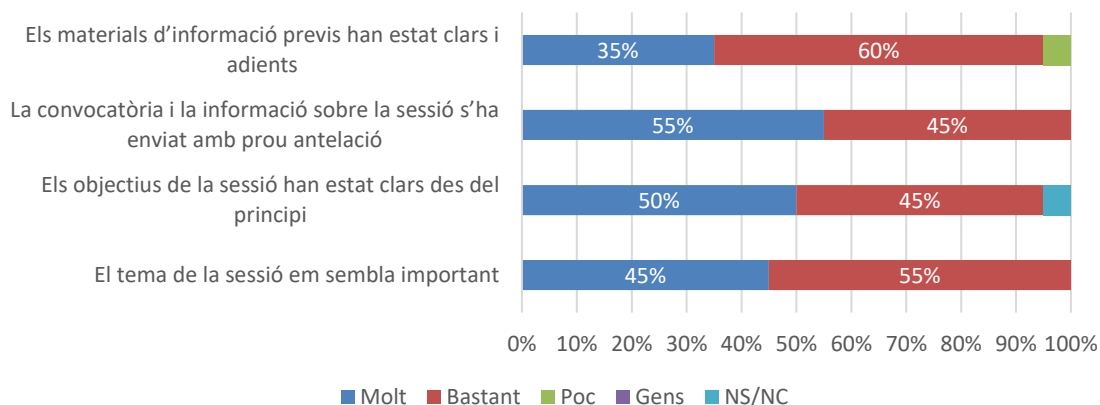
BINOMI: TIC-SOCIAL		
AGRUPACIÓ PROPOSTES	PROPOSTA	OBSERVACIONS
Inclusió social	Punts Òmnia com espai de confiança	Enfocar els Punts Òmnia com un espai de confiança i un recurs que ajuda als i les usuàries a recobrar la confiança en si mateixos a partir dels tallers i formacions que ofereix.
	Fomentar més les eines TIC com recursos per millorar la comunicació entre diferents comunitats	Fomentar més les eines TIC com recursos per millorar la comunicació entre diferents comunitats com veïns/veïnes, famílies de l'escola, família-professorat, família a un altre país, etc.
	Fomentar l'aspecte més social i relacional dels Punts Òmnia	Fomentar l'aspecte més social i relacional dels Punts Òmnia, i posar en valor l'espai com a punt de trobada, on vincular-se al territori, conèixer gent i establir lligams amb les veïnes del barri
	Oferir recursos d'alfabetització funcional	Si bé l'objectiu dels Punts Òmnia és oferir recursos per l'alfabetització digital i en el seu aprofundiment, algunes de les persones usuàries requereixen alfabetització funcional, conseqüentment oferir recursos (a usuàries i dinamitzadores) d'alfabetització funcional per poder assolir una alfabetització digital en el futur.
Perfils d'usuàries	Mantenir els dos perfils principals dels Punts Òmnia	Als Punts Òmnia hi ha dos perfils: aquelles persones que fan un ús sostingut de l'espai i els recursos indiferentment dels recursos que s'ofereixin i aquelles persones que fan un ús puntual lligat al recurs que s'ofereix. Es reconeix que ambdós perfils són essencials per als Punts Òmnia.

8. AVALUACIÓ DE LA SESSIÓ

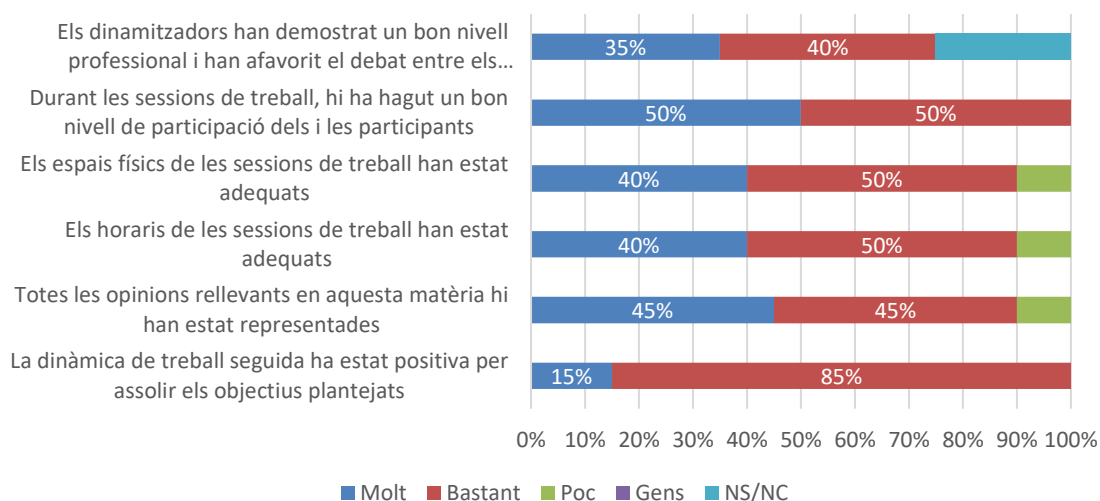
En aquest apartat es presenten els resultats de les enquestes d'avaluació realitzades al final de la sessió del 21 d'octubre a Salt, l'Hotel d'Entitats Salt - Les Bernardes- Carrer de Sant Dionís, 42. Van respondre l'enquesta 20 persones, el total de participants que van assistir a la sessió.

L'avaluació s'ha realitzat mitjançant un qüestionari anònim que consta de dues parts, una primera part de perfil dels assistents i una segona part on s'inclouen una sèrie d'enunciats, formulats en positiu, i s'indica als participants que valorin el seu grau d'acord amb els mateixos. Per tant, aquells que assenyalen les opcions de "molt" i "bastant" mostren una visió positiva dels diversos aspectes enunciats i els que assenyalen les opcions de "poc" o "gens" una visió negativa o de manca d'adequació. A continuació s'exposen les respostes de la segona part del qüestionari, en forma de percentatge sobre el total de persones que el varen respondre.

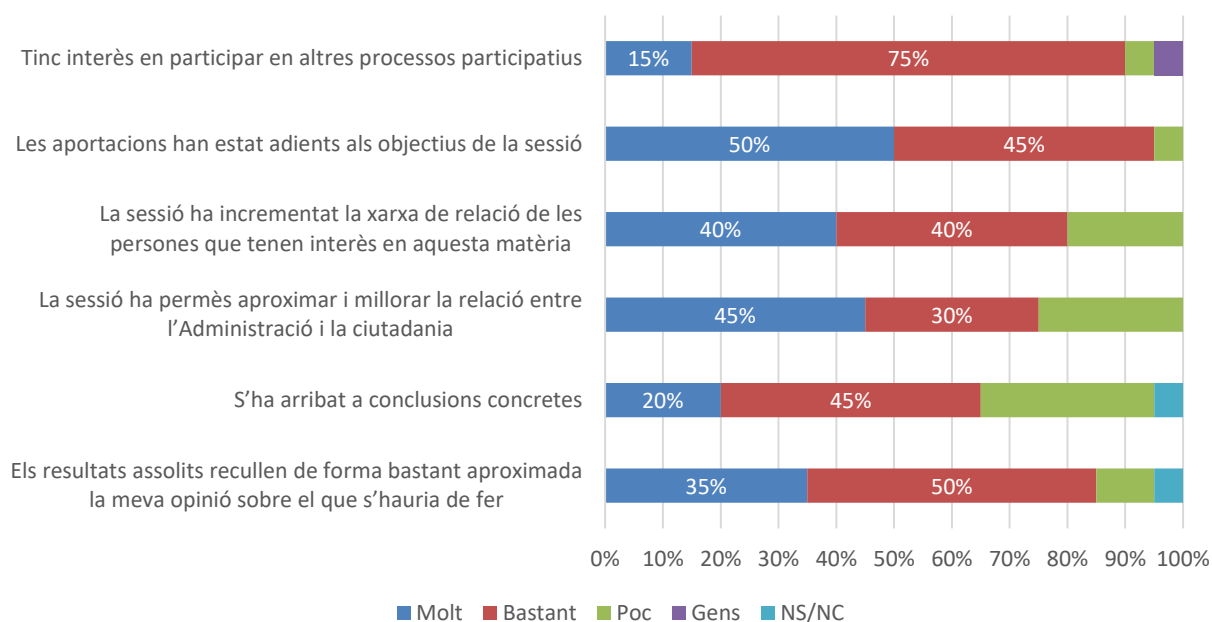
Valoració de la preparació de la sessió

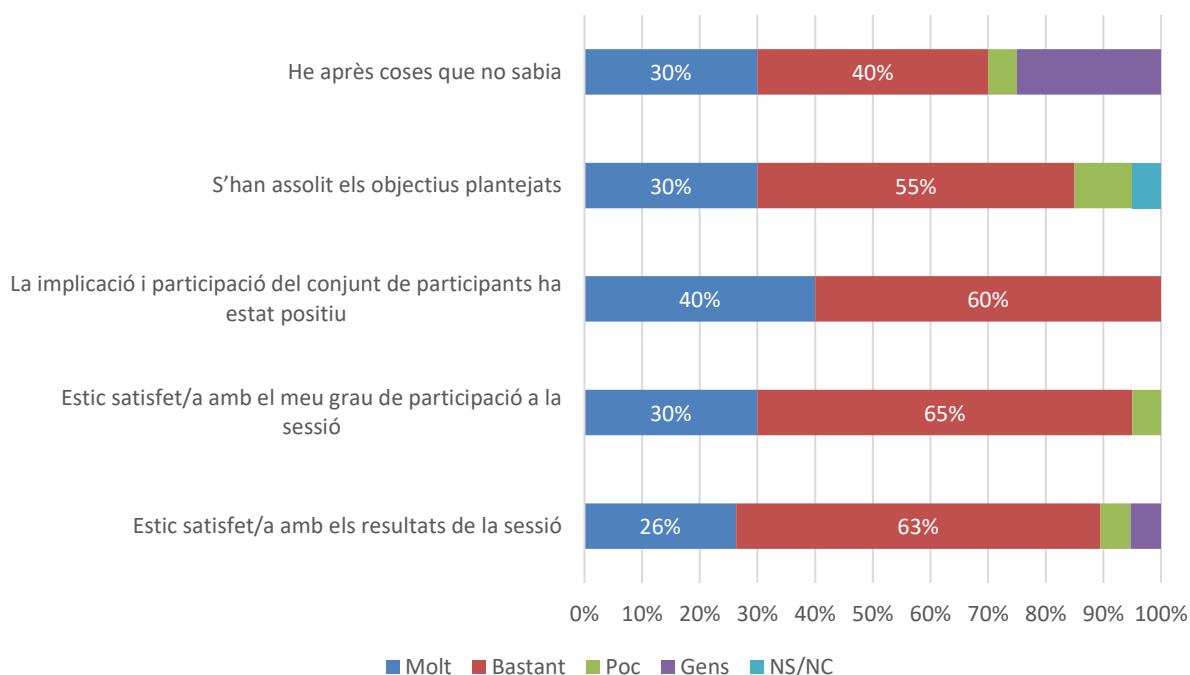
Valoració sobre la sessió participativa

Valoració sobre les expectatives respecte dels resultats de la sessió

Valoració general

9. FOTOGRAFIES DE LA SESSIÓ

